



PARLAMENT DE CATALUNYA

Ref.: 250MBB05051700037

A LA MESA DEL PARLAMENT

Mireia Boya e Busquet, presidenta del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular-Crida Constituent, Joan Giner Miguélez, diputat del Grup Parlamentari de Catalunya Sí que es Pot, Hortènsia Grau Juan, diputada del Grup Parlamentari de Catalunya Sí que es Pot i Joan Coscubiela Conesa, portaveu del Grup Parlamentari de Catalunya Sí que es Pot d'acord amb el que estableixen els articles 164 i 165 del Reglament del Parlament, presenten la **Proposta de resolució sobre la regulació de la instal·lació de comptadors intel·ligents**, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Medi Ambient i Sostenibilitat, amb el text següent:

Exposició de motius

Per incompliment de la normativa europea:

L'Ordre IET/290/2012, de 16 de febrer, per la qual es modifica l'Ordre ITC/3860/2007, de 28 de desembre, per la qual es revisen las tarifes elèctriques a partir de l'1 de gener de 2008 relativa al pla de substitució de comptadors, rectificava l'agenda de desplegament dels comptadors de mesura en subministraments d'energia elèctrica amb una potència contractada de fins a 15 kW, tot i que mantenia el termini final per a la implantació el 31 de desembre de 2018.

L'esmentada Ordre de 2012 marcava el calendari següent: abans del 31 desembre 2014 s'havia de substituir un 35 per cent del total del parc de comptadors de fins a 15 kW de potència contractada de cada empresa distribuïdora; entre l'1 de gener de 2015 i el 31 desembre 2016 s'haurà de substituir un 35 per cent del total del parc de comptadors de fins a 15 kW de potència contractada de cada empresa distribuïdora i entre l'1 de gener de 2017 i el 31 desembre 2018 s'haurà de substituir un 30 per cent del total del parc de comptadors de fins a 15 kW de potència contractada de cada empresa distribuïdora. A més, ordre 2012/27/UE consideració 30 i art. nº 9 indica les condicions o exempcions per a instal·lar els comptadors.

La mateixa Ordre instava les empreses distribuïdores a *comunicar directament els clients la data prevista per a la substitució dels seus*



PARLAMENT DE CATALUNYA

comptadors tres mesos abans de dita data. Aquesta comunicació s'ha d'estendre a les corresponents empreses comercialitzadores perquè tinguin constància de la substitució de comptador dels seus clients. És a dir, que el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme ordenava les empreses una comunicació directa amb els usuaris i usuàries sense cap tipus de notificació o autorització dels ens locals i amb una simple comunicació a les comunitats autònomes mitjançant un informe d'evolució de l'execució dels plans aprovats que contingui una descripció detallada de les accions realitzades des de l'inici dels mateixos.

La mateixa Ordre 2012/27/UE (2) art. nº1 té com a objectiu i consideració una eficiència energètica del 20% per 2020, existint països com Alemanya que ja han postulat que aquests objectius en una llar mitjana, el consum de la qual és de 3500Kw/any, mai no podrà assolir-se. I per això han decidit no aplicar el Decret Europeu sobre els comptadors de la mateixa manera. 2012/27/UE(56) (Art. -17.1-17.2-17.3-17.4-17.5 -20.3 annex VII 1.1 -1.2.c annex IX part 1 g) ii- h) annex XIII).

Per restriccions d'ENDESA a la lliure competència:

Atès que Endesa Distribució Elèctrica (EDE) imposa restriccions a la lliure competència, ja que impedeix que en la seva xarxa de distribució siguin instal·lats comptadors telegestionables no fabricats per Enel, empresa pública italiana propietària d'EDE.

Atès que les restriccions són conseqüència de que els comptadors d'Enel no són interoperables, és a dir, no són intercanviables amb comptadors d'altres fabricants.

Atès que les restriccions afecten 13 milions d'usuaris de Catalunya, Aragó, Balears, Canàries, Andalusia i Extremadura, els que no poden exercir el seu dret a comprar o llogar el comptador en un mercat de lliure competència.

Atès que les restriccions, que li donen a EDE el monopoli sobre el 43% del mercat de comptadors telegestionables, estan expressament prohibides en els articles 101 i 102 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE).

Atès que EDE s'aplica aquestes restriccions amb l'aprovació de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència (CNMC), qui, fent cas omís de les reiterades advertències de la Comissió Nacional d'Energia (CNE), l'Agrupació de Fabricants de Comptadors Elèctrics (AFCE), Iberdrola, Unión Fenosa i Hidrocantábrico, al·lega en la seva Resolució de 2016.10.14 que "el sistema de telegestió i telemesura d'ENDESA, així com els equips i protocols de



PARLAMENT DE CATALUNYA

comunicacions associats, van ser autoritzats per la Direcció General de Política Energètica i Mines (DGPEM), tal com estableix el Reial Decret 1110/2007 en el seu article 9.8 ".

La CNMC calla que la DGPEM va donar la seva autorització el 11.05.2009, sabent, per tant, que infringia el Mandat 441/2009, de 12.03.2009, de la Comissió Europea, que insta a la creació d'estàndards europeus que garanteixin la interoperabilitat dels equips de mesura.

La CNMC calla igualment que l'autorització de la DGPEM incompleix també la Directiva 2009/72/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 13.07.2009, que estableix que "els Estats membres o qualsevol autoritat competent que designin han de garantir la interoperabilitat dels sistemes de comptador intel·ligent que es van a utilitzar en els seus territoris respectius ".

Atès que Endesa incompleix, a més, el que estableix el Ministeri d'Indústria en la condició general 10 de l'Annex II del Reial Decret 1725/1984; per la Junta d'Andalusia, en la seva Resolució de 19.04.2012 sobre la substitució, sense previ avís, del comptador electromecànic per un telegestionable, i per la Comissió Nacional d'Energia (CNE), en el seu informe de 2013.07.03 sobre la manipulació del equip de mesura, ja que no informa prèviament del dia i l'hora en la que realitzarà la substitució del comptador electromecànic pel comptador telegestionable d'Enel, la qual cosa impedeix a cada un dels 13 milions d'afectats, entre els quals es troben els ciutadans de Catalunya, estar presents en aquesta operació i, en conseqüència, comprovar posteriorment si els kWh facturats per Endesa coincideixen amb els kWh marcats per tots dos comptadors en el moment de la substitució.

Per falta de protecció de dades personals:

Atesa que la posada en funcionament dels comptadors intel·ligents per mesurar els consums -i la futura implantació de xarxes intel·ligents-, obren la possibilitat d'obtenir i processar volums cada vegada majors de dades personals dels consumidors i consumidores i posar-los a disposició de diferents destinataris, amb el consegüent risc per a la privacitat d'aquests. Una qüestió aquesta que preocupa i ha donat lloc a què des de diferents instàncies de la Unió Europea s'estiguin duent a terme actuacions tendents a conciliar el necessari desplegament dels sistemes de comptador intel·ligent i de les xarxes intel·ligents amb la protecció de la privacitat dels consumidors i consumidores.

Atès que el Grup d'Autoritats de Protecció de Dades creat per l'article 29 de la Directiva 95/46/CE, en el seu dictamen 12/2011 sobre el mesurament intel·ligent i després de sol·licitar una consulta prèvia al supervisor europeu



PARLAMENT DE CATALUNYA

de Protecció de Dades en les conclusions el supervisor manifesta que *"El desplegament a escala europea dels sistemes de comptador intel·ligent pot oferir avantatges significatius encara que també pot comportar riscos considerables per a la protecció de les dades personals. Permet l'obtenció massiva de dades personals de les famílies i pot portar al seguiment del que fan els membres d'una família en la intimitat de les seves llars"*.

Atesa que l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, en el seu informe de data 22 de juny de 2015, recull un dictamen del Grup d'Autoritats de Protecció de Dades pel que aquest " considera que el tractament de les dades referides a la corba de càrrega horària resulta especialment sensible en tant que implica l'accés a altres informacions alienes al mer dada del consum energètic, mostrant els hàbits de comportament del consumidor i permetent l'elaboració de perfils relacionats amb la seva conducta, que excedeixen del mer coneixement dels seus consums per afectar la seva esfera més privada " , alhora que considera *"que l'accés a la informació hauria de fundar-se en el consentiment inequívoc de l'afectat"*.

Atesa que l'AEPD entén que les dades del consum horari estan considerats dades personals als efectes de la Llei Orgànica 15/1999 , de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal. Alhora que considera que el tractament d'aquestes dades representa una ingerència en l'esfera privada del consumidor, ara que a través dels mateixos es proporciona informació rellevant sobre els seus hàbits personals, però incomprendiblement la pròpia AEPD en aquest informe no els considera a protegir aquesta ingerència quan, tot seguit, els dóna legitimitat al distribuïdor perquè pugui accedir-hi incloent-los en l'article 6.2 de la Llei Orgànica 15/1999.

Atès que el Consell d'Estat ha emès un dictamen de data 2015.11.19, amb referència 936/2015, sobre el projecte de reial decret pel qual es modifiquen diferents disposicions en el sector elèctric, entre les quals el Consell considera, que perquè la regulació sigui efectiva i garanteixi l'adequada protecció de dades personals, es garanteixi que l'afectat té coneixement "ple" de l'accés i tractament de les seves dades de consum i que consent de manera "inequívoca" i "efectiva" a l'accés i al tractament mitjançant el consentiment del titular "previ" i exprés ".

Atès que l'article 7.2 de la Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, assenyala com un dels supòsits d'intromissió il·legítima en l'àmbit de protecció d'aquesta Llei el de "La utilització d'aparells d'escolta, dispositius òptics, o de qualsevol altre mitjà per al coneixement de la vida íntima de les persones o de manifestacions o cartes privades no destinades a qui faci ús d'aquests mitjans, així com la seva gravació, registre o reproducció ". Pel



PARLAMENT DE CATALUNYA

que es considera que d'aquest comptador, que utilitzarà senyals en la banda de freqüència d'entre 3KHz i 148,5KHz (3000Hz i 148.500Hz), per obtenir informació dels hàbits de consum de les vivendes alhora que emanaran immissions electromagnètiques per la xarxa elèctrica sense estar apantallada, envairan la propietat, el que afectarà als drets, a la inviolabilitat de domicili, a la integritat física i a la salut de les persones.

Per afectació a la Salut de les persones:

Atesa la creixent preocupació social a molts barris, pobles i ciutats del nostre país, en relació amb les immissions cada dia majors i els possibles efectes sobre la salut de les persones, de les radiacions electromagnètiques provinents del desplegament dels anomenats comptadors intel·ligents, i especialment sobre els col·lectius més sensibles, com són, dones embarassades, nadons, nens i nenes, persones electrohipersensibles, gent gran i persones malaltes.

Atès que la problemàtica que en aquests moments està presentant la instal·lació dels nous comptadors d'electricitat, es veu multiplicada per la implantació dels nous comptadors telegestionables de gas i d'aigua, que ja s'estan instal·lant, i que també presenten les mateixes problemàtiques tecnològiques en relació a la protecció de dades i a la protecció de la salut de les persones, ja que s'estructuren a partir d'un sistema de concentradors i /o d'antenes, que emetran radiofreqüències.

Atesa la Llei 9/2014 general de telecomunicacions, de 9 de maig, per controlar la instal·lació de les antenes de telefonia. Ens trobem els veïns en una situació d'indefensió davant la col·locació d'uns concentradors que emetran radiofreqüències i formaran part de la contaminació electromagnètica al costat de les antenes.

Atès que nombroses publicacions científiques recents han demostrat que els CEM afecten els organismes vius a nivells molt per sota de la majoria de les directrius internacionals i nacionals. Els efectes inclouen l'augment de risc de càncer, l'estrès cel·lular, l'augment de radicals lliures nocius, danys genètics, canvis estructurals i funcionals del sistema reproductor, dèficits en l'aprenentatge i la memòria, trastorns neurològics i efectes negatius en el benestar general de els éssers humans.

Atès que l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa en la seva Resolució 1815 de 27 maig 2011 declara que *"s'ha d'aplicar el Principi de Precaució quan l'avaluació científica permet determinar riscos amb suficient certesa. Especialment, en el context d'una creixent exposició de la població, inclosos especialment grups vulnerables com la joventut i els nens i les*



PARLAMENT DE CATALUNYA

nenes, aspecte que podria generar costos humans i econòmics extremadament elevats per no actuar si refà cas omís de les alertes primerenques.”

Atès que el cablejat elèctric dels habitatges està previst per un corrent elèctric neta de freqüència 50Hz, però no està adaptat per transportar senyals PLC (utilitzades en les xarxes d'alta tensió). Per poder evitar la radiació electromagnètica provocada les 24 hores per les freqüències d'aquests senyals hauria el cablejat d'estar apantallat. Per això, la instal·lació massiva de les múltiples freqüències dels comptadors telegestionables podria suposar una greu amenaça per a la salut pública.

Atès que a causa de les característiques de les ones PLC el seu efecte pot ser més nociu que altres xarxes sense fil i ja que fins al dia d'avui no està demostrat que aquestes ones siguin innòcues i tenint en compte la recomanació dels estudis realitzats per experts.

Atès que la substitució d'aquests comptadors s'està fent a esquenes dels consumidors i sense importar la seva Salut.

Atès que el 8 d'octubre de 2014 es va aprovar la Resolució 799/X del Parlament de Catalunya, sobre els comptadors intel·ligents en la qual s'instava al Govern a demanar al Govern de l'Estat que:

- *Compleixi la Directiva 2012/27 UE, del 25 d'octubre de 2012, relativa a l'eficiència energètica, en tots els aspectes relatius a les dades obtingudes amb els anomenats “comptadors intel·ligents”. Assegurar que els sistemes de mesura facilitessin informació sobre l'hora exacta d'utilització i que es tinguin plenament en compte els objectius d'eficiència energètica i els beneficis per als clients finals; i, alhora, garantir la seguretat dels comptadors intel·ligents pel que fa a la transmissió de dades i a la privadesa dels clients finals.*
- *Permetre que aquests aparells siguin emprats com a complement imprescindible per a l'autoconsum i assegurar que puguin donar compte de l'electricitat abocada a la xarxa des de les instal·lacions del client final.*
- *Sobre la base del principi de precaució i tenint en compte l'existència de persones afectades per síndromes de sensibilització central (entre elles la hiperelectrosensibilitat), faci els estudis científics necessaris per a avaluar si la utilització d'aquests aparells comporta cap risc per a la salut de les persones –inclosos també col·lectius sensibles com la població infantil i juvenil i les dones embarassades– i apliqui el principi ALARA (as low as reasonably achievable), segons el qual el nivell d'exposició ha d'ésser tan baix com sigui raonablement*



PARLAMENT DE CATALUNYA

possible tenint en compte els efectes tèrmics i els atèrmics o biològics.

- *Doti econòmicament les comunitats autònomes perquè impulsin un pla de formació ocupacional que faciliti el reciclatge laboral dels treballadors d'empreses de lectura de comptadors per a poder optar a un nou lloc de treball.*
- *Inclogui en el programa d'instal·lació de comptadors una campanya d'informació i sensibilització sobre el funcionament d'aquests aparells amb relació als camps electromagnètics que poden generar i l'efecte sobre el medi ambient i la salut humana, campanya que ha d'ésser dotada econòmicament per l'Administració de l'Estat perquè sigui executada per les comunitats autònomes que ho sol·licitin.*

Atès l'incompliment dels acords de dita Resolució i pels motius exposats, tenint en compte les competències que atribueix la legislació a la Generalitat de Catalunya, els grups parlamentaris de la Candidatura d'Unitat Popular – Crida Constituent (CUP-CC) i Catalunya Si Que Pot (CSQP) presenten la següent:

Per aquests motius, presenten la següent:

Proposta de resolució

1. Instar a l'administració competent a una paralització preventiva amb caràcter immediat i indefinit de la instal·lació obligada dels nous comptadors telegestionables, pels motius següents:
 - a. L'incompliment per part del Govern de l'Estat de la Directiva 2012/27/UE, del 25 d'octubre de 2012, relativa a l'objectiu del 20% per al 2020 d'eficiència energètica.
 - b. Per l'incompliment relatiu a la legislació vigent en matèria de protecció de dades respecte a les dades obtingudes amb els anomenats "comptadors intel·ligents".
 - c. Per l'aplicació de les recomanacions del Parlament Europeu sobre el Principi de Precaució sobre la salut en la instal·lació dels nous comptadors, fins que no es realitzin estudis conclouents sobre la no repercussió per a la salut.



PARLAMENT DE CATALUNYA

- d. Per donar resposta al malestar de gran nombre de ciutadans de Catalunya, i les sol·licituds de nombroses entitats del país a favor de la paralització immediata de la imposició per part de l'administració dels nous comptadors telegestionables fins que Endesa no compleixi la normativa sobre lliure competència.
 - e. En l'actual procés de desplegament dels nous comptadors no s'està assegurant que els ciutadans puguin triar si compren o lloguen el comptador, ni la compatibilitat dels comptadors instal·lats en tota la xarxa elèctrica de la Comunitat de Catalunya.
2. Garantir el dret dels ciutadans a oposar-se a la seva instal·lació i a sol·licitar a les empreses la seva restitució, especialment, en el cas que s'hagi fet el canvi de comptador sense el seu consentiment i sense haver estat informats adequadament.
 3. Instar al Govern de la Generalitat, a donar compliment a la Resolució 1815, de 27 de maig de 2011 del Consell d'Europa:
 - a. Iniciant la modificació de la Llei 20/2009, de 4 desembre, de prevenció i control ambiental de les activitats, per tal d'incloure l'obligatorietat d'un informe preceptiu i vinculant sobre la contaminació electromagnètica.
 - b. Demanant a la Direcció General de Qualitat Ambiental del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat que s'ocupi de les afectacions de la contaminació electromagnètica sobre la salut de la població, tal i com ho fa amb la contaminació acústica, la contaminació lluminosa, la contaminació odorífera i la contaminació atmosfèrica, de manera coordinada amb el Departament de Salut.
 4. Instar al Govern de la Generalitat a informar a la població, amb caràcter d'urgència, sobre aquests acords a través d'una campanya informativa.
 5. Instar als ajuntaments i al Govern de la Generalitat de Catalunya a que, per mitjà de l'Agència Catalana del Consum, en coordinació amb les Oficines Municipals d'Informació al Consumidor, s'atenguin i es doni suport a:
 - a. Les reclamacions dels ciutadans en relació al seu dret a expressar la seva negativa a la instal·lació imposada de comptadors intel·ligents, es a dir: l'opcionalitat.
 - b. Les demandes de restitució immediata del comptador antic en el cas que s'hagi fet sense el consentiment dels clients.



PARLAMENT DE CATALUNYA

Facilitant al màxim tots aquests tràmits i evitant, en la mesura del possible, els tràmits presencials dels clients finals de les Companyies de subministres.

6. Instar al Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya a que els mossos d'esquadra, de manera coordinada amb les policies locals, atenguin les demandes ciutadanes relacionades amb irregularitats en la instal·lació dels nous comptadors, i que donin suport als ciutadans quan sol·licitin l'aixecament d'una acta de la denúncia, tenint una cura especial en els casos on hi hagi involucrades persones grans i que viuen soles.
7. Instar el Govern de la Generalitat a que coordini i comuniqui les actuacions derivades d'aquests acords a totes les administracions implicades, i a que estableixi canals de comunicació amb les organitzacions socials promotores de la proposta: PLATAFORMA STOP COMPTADORS, FAVBAIX, CONFAVC, AFIFAC (Associació d'Afectades de Fibromiàlgia i Síndrome de Fatiga Crònica), Associació de Disminuïts, Associació ADAMUJER, Sindicat SIPCTE, Observatori de Salut Ambiental (OSA), AAVV Gaudeix Mas Costa, AAVV Centre Vila, AAVV La Florida, i Particulars adherits a la Plataforma. Com també informar-ne les associacions municipalistes FMC, ACM i AMI.
8. Instar al Govern de la Generalitat de Catalunya a que demani a les empreses subministradores d'electricitat, aigua i gas, la presentació, en un termini màxim de sis mesos, d'un projecte que inclogui la següent documentació:
 - a. Una planificació d'implementació real i consensuada amb els diferents agents socials dels nous comptadors.
 - b. Un estudi sobre els possibles efectes d'una exposició continuada als comptadors i tots els sistemes necessaris per al seu desplegament i posada en marxa que aportï garanties de que no emanaran immissions electromagnètiques o interferències per a tota la xarxa elèctrica dels habitatges que puguin posar en perill la salut de les persones.
 - c. La justificació de com es donarà compliment a la garantia de lliure elecció de la instal·lació del comptador per part dels clients finals.
 - d. La justificació del compliment de la Directiva 2012/27 UE, del 25 d'octubre de 2012, relativa a l'eficiència energètica.
 - e. La justificació del compliment de tota la legislació referent a la protecció de les dades obtingudes amb els anomenats "comptadors intel·ligents".



PARLAMENT DE CATALUNYA

- f. La garantia de que els sistemes de mesura facilitaran informació sobre l'hora exacta d'utilització i els beneficis per als clients finals.
 - g. La seguretat dels comptadors intel·ligents pel que fa a la transmissió de dades i a la privadesa dels clients finals.
 - h. Les garanties establertes per a que aquests aparells puguin ser emprats com a complement per a l'autoconsum, puguin donar compte de l'electricitat abocada a la xarxa des de les instal·lacions del client final, i garanteixin la interoperabilitat, és a dir, la compatibilitat en tota la xarxa elèctrica en un mercat de lliure competència.
 - i. Les garanties sobre l'accés a la informació de la ubicació de totes les antenes i concentradors i de que es facin mesuraments trimestrals de nivells de CEM fruit de la implementació obligatòria d'aquests dispositius.
9. Instar al Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya a que, sobre la base del Principi de Precaució recollit en la Llei, 33/2011, general de Salut Pública, i tenint en compte l'existència de persones afectades per síndromes de sensibilització central (entre elles la hiperelectrosensibilitat), a:
- a. Fer els estudis científics necessaris, amb professionals independents, per avaluar si la utilització imposada per l'Administració d'aquests aparells comporta cap risc per a la salut de les persones -inclosos també col·lectius sensibles com la població infantil i juvenil i les dones embarassades-.
 - b. Aplicar el principi ALARA (*As low as reasonably achievable*), segons el qual, el nivell d'exposició ha d'ésser tan baix com sigui raonablement possible tenint en compte els efectes tèrmics i els atèrmics o biològics.
 - c. Propiciar els canvis legislatius necessaris i urgents que ofereixin la possibilitat de tenir un entorn saludable, compatible amb el desenvolupament de les tecnologies i sense l'afectació a la salut de les persones, sobre la base de la Resolució 1815, de 27 de maig de 2011 del Consell d'Europa.
10. Instar el Govern de la Generalitat a crear la Taula de seguiment i estudi dels impactes que pugui tenir sobre la salut i la privacitat el desplegament obligatori dels anomenats comptadors intel·ligents, formada pels grups parlamentaris del Parlament de Catalunya, els departaments de Territori i Sostenibilitat, Salut, Empresa i Coneixement,



PARLAMENT DE CATALUNYA

l'Institut Català d'Energia, entitats veïnals, entitats municipalistes, universitats catalanes i les organitzacions socials promotores de la proposta.

11. Instar el Govern de la Generalitat a promoure els canvis legislatius necessaris i urgents que facin operativa la Resolució 1815, del 27 maig 2011 del Consell d'Europa, sobre perills potencials dels camps electromagnètics i els seus efectes sobre el Medi Ambient i la Salut de les persones; així com, a revisar aquesta resolució en estudis posteriors i proposar nous valors per protegir i defensar la salut dels ciutadans de Catalunya.

Palau del Parlament, 5 de maig de 2017

Mireia Boya e Busquet
Presidenta del GP CUP-CC

Joan Giner Miguélez
Diputat del GP CSP

Hortènsia Grau Juan
Diputada del GP CSP

Joan Coscubiela Conesa
Portaveu del GP CSP